AFAG

PER UNA INFÀNCIA SEGURA: UN CANVI NORMATIU NECESSARI PER MILLORAR LES TRANSICIONS DELS INFANTS DE L'ACOLLIMENT A L'ADOPCIÓ

Des de les associacions de famílies acollidores de Girona, Tarragona i Lleida, conjuntament amb la Coordinadora d'Associacions d'Adopció i Acolliment (CORA) i l'Associació Estatal d'Acolliment Familiar (ASEAF), i amb el suport de totes les entitats i persones que signen aquest document, reclamem un canvi en la normativa catalana de protecció a la infància perquè promogui i prioritzi el benestar emocional dels infants, respectant els vincles familiars creats en els casos de transició d'una mesura d'acolliment a una adopció.

La modificació té com a objectiu garantir que, quan un infant ha estat en acolliment familiar durant un llarg temps i ha establert un vincle afectiu amb els seus acollidors,-la família acollidora tingui la possibilitat de ser valorada per adoptar-lo abans de buscar una nova família. Es tracta de considerar primordialment l'interès superior de l'infant, evitant-li canvis innecessaris i traumàtics quan ja han creat vincles segurs amb la seva família acollidora.

Aquesta petició es fonamenta en les següents consideracions:

1. **Els experts i la comunitat científica està d'acord en que l'estabilitat dels vincles afectius és fonamental pel desenvolupament integral dels infants.**

La teoria de l'aferrament, cada cop més acceptada i incorporada en el disseny de les polítiques de protecció, ens demostra que el vincle d'aferrament que els infants desenvolupen amb els seus cuidadors principals durant els primers mesos i anys de vida constitueixen la base de la seva capacitat de control emocional i d'establir relacions sanes al llarg de la seva vida. La separació dels infants dels seus cuidadors i del seu entorn familiar provoca un patiment profund en els infants i és potencialment traumàtica. Per tant, les administracions públiques i legisladors han d'adoptar totes les mesures possibles per prevenir noves ruptures dels vincles familiars que siguin innecessàries i injustificades.

2. **L'interès superior del menor, reconegut legalment a nivell català, estatal i internacional, inclou com a dret fonamental el manteniment dels vincles familiars.**

El dret de l'infant al manteniment de la seva vida familiar està reconegut als articles 8 i 16 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant de Nacions Unides. Es tracta d'un dret fonamental que cal garantir, no només pel benestar present de l'infant, sinó també pel desenvolupament futur de la seva personalitat. L'article 2 de la Llei orgànica 1/1996, de protecció jurídica del menor, estableix com a criteri per a la determinació de l'interès superior de l'infant, la conveniència de què la seva vida tingui lloc en un entorn familiar adequat i estable, preservant les relacions familiars.

En el cas de la normativa catalana, amb l'objectiu de protegir el manteniment dels vincles familiars, l'article 235-32.1 del Codi Civil de Catalunya preveu que «es poden adoptar els menors d'edat desemparats que es troben en acolliment simple dels que volen adoptar» en determinades circumstàncies. No obstant això, aquest supòsit requereix proposta prèvia de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, que normalment no es produeix.

3. **Els acolliments d'urgència s'allarguen excessivament en el temps. Els organismes consultius de la Generalitat han recomanat, en aquests casos, preveure la possibilitat d'adopció per part de les famílies acollidores.**

Des de l'any 2017, el Síndic de Greuges, en tots els seus informes anuals, denuncia l'allargament de la durada dels acolliments d'urgència i diagnòstic, i el seu greu impacte en el desenvolupament físic i emocional d'aquests infants, que en la seva major part tenen menys de 3 anys. A Catalunya el 80% dels acolliments d'urgència superen els 6 mesos establerts per llei, en un 50% dels casos es superen els 12 mesos, arribant als 2 o 3 anys. Unes xifres que no han fet més que augmentar.

El Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de Catalunya, que és l'òrgan assessor de la Generalitat en matèria social i està format per experts de l'àmbit públic, acadèmic i del tercer sector de Catalunya, defensa clarament que "*en els casos que l'estada del nadó en la família d'urgència s'allargués més enllà dels 12 mesos, caldria preveure la possibilitat que l'infant es quedés en aquest mateix nucli familiar, ja que un canvi li suposarà trencar un vincle afectiu ja en procés de consolidació i això li podria comportar un risc d'alteració del seu desenvolupament i la seva salut mental.*"[1]

Per tot això, els signants, professionals i experts vinculats amb la infància, famílies i interessats en la defensa dels drets dels menors, volem donar veu als infants.

Sol·licitant a la Generalitat de Catalunya i als legisladors catalans la modificació de l'article 147 de la Llei 14/2010 dels Drets i les Oportunitats en la Infància i l'Adolescència, que regula l'acolliment pre-adoptiu, per incloure que:

En el cas en el què l'infant es trobi en una mesura prèvia d'acolliment familiar (en qualsevol de les seves modalitats), en atenció a la seva necessitat d'estabilitat emocional, es tingui en consideració, en primer lloc, l'oferiment de la família acollidora, sempre que aquesta família superi la valoració d'idoneïtat d'acord amb la normativa vigent, igual que qualsevol altra família adoptiva, i aquesta opció sigui coherent amb l'interès superior de l'infant.

Aquest document compta amb el suport de les següents entitats i experts involucrats en la protecció dels infants:

Professionals de la salut mental infantil i juvenil

Marta Sadurní Brugué
Professora Titular de Psicologia Evolutiva. Directora del Laboratori de Vincle Afectiu i Desenvolupament Humà, grup de recerca especialitzat en l'estudi de les aplicacions clíniques i educatives de la teoria del vincle afectiu.

Jaume Funes Artiaga
Psicòleg, educador, periodista. Entre el 2004 i el 2007 Adjunt del Síndic de Greuges per a la Defensa dels Drets dels Infants, així com Secretari de Famílies.

Dra. Carme Tello Casany
Doctora en psicologia. Psicòloga clínica. Presidenta de la Associació Catalana per la Infància Maltractada (ACIM)

Jorge Barudy Labrin
Neuropsiquiatra, psiquiatra infantil, terapeuta familiar i psicoterapeuta. Especialista en maltracte infantil, reconegut a nivell internacional per les seves aportacions a la psicologia del trauma.

Noemí Pereda Beltrán
Doctora en Psicología Clínica y de la Salut, es Profesora Titular de Victimologia de la Universidad de Barcelona (UB) Especialista en victimología del desenvolupament infantil i juvenil, reconeguda per el seu treball en l'àmbit del maltracte i l' abus sexual infantil

Carme Panchón Iglesias
Llicenciada en Filosofia i Ciències de l'Educació. Especialitat en Pedagogia Terapèutica. Professora titular de Pedagogia de la Inadaptació Social. Facultat d'Educació, Universitat de Barcelona (UB).

Anna Forés Miravalles
Llicenciada i doctorada en Filosofia i Ciències de l'Educació per la Universitat de Barcelona (UB). Professora a la Facultat d'Educació de la UB, centrada en temes d'educació, neuroeducació i resiliència

José Ramón Ubieto Pardo
Psiccòleg clínic i psicoanalista. Professor de les Universitats catalanes UOC, UB i URL. i Consultor dels Programes AEU (Alts Estudis Universitaris) de l'Institut de Neurociències i Salut Mental de Barcelona.

Col·legis Professionals

Jaume Sellarès i Sallas
Vicepresident primer de la Junta de Govern

Joan Martínez García
President
Consell de l'Advocacia Catalana

Laura Morro Fernández
Degana del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya

Guillermo Mattioli i Jacobs
Degà del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya.

Victòria Gómez
Presidenta del Col·legi Oficial de Pedagogia de Catalunya

Marc Queralt López
President del Col·legi d'Educadors Socials de Catalunya

Lluisa García
Degana del
Consell del Col·legi d'Infermeres i Infermers de Catalunya

Professionals del dret

Xavier Puigdollers Noblom
Advocat i professor de Dret de la Persona de la Universitat Abat Oliba CEU.
Va ser director de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència. Des del 1997 presideix la fundació 'La Tutela', l'organització més important i més antiga de Catalunya dedicada a la custòdia legal de discapacitats psíquics.

Josep Puigdollers Pujol
Advocat de família

Maria Dolors Fernández Alegre
Advocat de família y mediadora
Presidenta de Justicia y Pau

Carmen Parra Rodríguez
Doctora en Derecho. Profesora de Derecho Internacional. Directora de la "Cátedra UNESCO Paz, Solidaridad y Diálogo Intercultural" y Miembro de la Asociación Plataforma de la Familia Fundadora de la Asociación ICAFAD (Institut Catalá Famillia i Dret)

Silvia Giménez- Salinas Colomer
Llicenciada en Dret, especialitzada en dret de família. Degana de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (2005 i 2009). Ha exercit com a advocada especialitzada en Dret Privat, Dret Civil i de Família tant a nivell Nacional com Internacional. Des del 2001 és experta en Mediació Familiar, amb especial focalització en drets de protecció a la infància.

Joan Lluís Pérez Francesch
Catedràtic de dret constitucional de la Universitat Autònoma de Barcelona.
President Institut Emmanuel Mounier Catalunya.

Oscar Alcaide Milia
Doctor en Dret i Economia
Investigador, Autor de la Tesi Doctoral: "La acogida familiar en la infància y la adolescència. Un cambio de paradigma del actual modelo de acogida."

Associacions catalanes relacionades amb l'acolliment i l'adopció

Justo Ponce
President
Representa a 25 Associacions de famílies d'acollida d'arreu de l'estat espanyol.

Xavier Gisbert Caballé
President
AFATAR:Associació de Famílies Acollidores de Tarragona i Terres de l'Ebre

Clara Caballero
Presidenta
AFAG:Associació de Famílies Acollidores de Girona

Gemma Civit
Presidenta
AFALL:Associació famílies acollidores Lleída

Antón Mouriz
Coordinador General
Federació de 18 associacions de famílies adoptives, acollidores i de persones adoptades.

Flavia Guardiola
Presidenta
Beatriz Benéitez
Vicepresidenta i Secretària

Soraya Muñoz
Presidenta
Associació de famílies d'acolliment i adopció de Catalunya

Juan Jiménez Domínguez
President
Associació de famílies kafalants d'infants del Marroc

Ermias Mengistu
President
Associació de Famílies de Nens i Nenes d'Etiòpia

Chandra Kala Clemente
Presidenta
APAC Associació de Persones Adoptades a Catalunya

Pilar Gascón
Presidenta
María Jesús Sancha Álvarez
Delegada Petales Catalunya

Associació Internacional dedicada a donar suport a persones i famílies afectades per l'Adversitat Primerenca. Present a França, Bèlgica, Canadà i a 11 Comunitats Autònomes.

Montserrat Pinto Sala
Secretària de la Junta Directiva
Cristina Nuñez Brugueras
Psicòloga i Coordinadora
Africa Cavaller Verges
Psicòloga

Organisme Acreditat intermediador integrant de la FIDECAI, (Federació de Organismes Autoritzats per l'Adopció)

Joan M.Salas Cros
President
Associaciò de Familiars d´Afectats per Trastorns de Conducta

Asociacion de Familias Adoptantes en Colombia -AdopColombia-
Isabel Rosa del Molino
Presidenta